

„Gânditorul” de la Vulcănești (Republica Moldova) are peste 6000 de ani

de Conf. univ. dr. George V Grigore

Din cele mai vechi timpuri lutul, argila, huma, a jucat un rol deosebit în viața comunităților umane. Primele vase din ceramică au fost modelate în milenii IX și VIII î.Hr. în Orientul Apropiat, iar măiestria oamenilor în procesul de ardere a vaselor a făcut să apară una dintre cele mai frumoase și plastice expresii legate de acest fenomen. Pe teritoriul României, la Cârcea (jud. Dolj), acum 8000 de ani și la Schela Cladovei, acum peste 9000 de ani, au apărut producțiile ceramice ale locuitorilor acestor meleaguri. Desigur, nu doar vasele necesare în viața cotidiană erau importante. Oamenii acordau o mare atenție sufletului, esteticului și aspectelor magico-religioase, preocupare exprimată mai ales în figurine zoomorfe și antropomorfe precum aceasta pe care o vedeți mai jos. Este vorba despre „Gânditorul de la Vulcănești”. Statueta reprezintă un bărbat așezat pe un scăunel. Acesta are coatele așezate pe genunchi, iar mâna dreaptă îi sprijină bărbia (probabil un gest ritualic). Statueta este modelată stilizat, dar cu multă acuratețe. Piesa este o creație a culturii Gumelnița (sf. mil. V - mil. IV î.Hr.) și a fost descoperită la Vulcănești. În imagine este reconstituirea statuetei realizată de M. Gherasimov. Acesta nu este unicul exemplar de „Gânditor”, cel mai cunoscut fiind cel descoperit la Cernavodă (România), aparținând de cultura Hamangia, dar și însoțit de varianta sa feminină. Mai există „Gânditorul de la Târpești” (cultura Cucuteni) și „Gânditoarea de la Pietrele” (cultura Gumelnița), statuete descoperite tot în România.

În conformitate cu unele ipoteze, „Gânditorul” ar reprezenta un zeu al vegetației (?). Ca și în cazul figurinelor antropomorfe cucuteniene, decorul acestor corpuri nu redă veșminte, care ar trebui

să fie prea subțiri, formele corpului fiind foarte evidente. Vulcănești, locul descoperirii statuetei studiate este un oraș din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, din Republica Moldova. Orașul Vulcănești este situat la sudul republicii, la o distanță de 200 km de Chișinău, la 7 km de la granița cu Ucraina și la 35 km de la granița cu România. Prima atestare documentară a orașului datează cu anul 1605. Denumirea orașului, conform unei legende vechi, vine de la numele unui oarecare Volcan. Legenda spune că salvându-se de dușmani și-au găsit aici refugiu niște păstori armeni. Frații Volcan, Vetdu și Carabet, s-au așezat aici cu traiul în stepa sălbatică. Însă peste câțiva timp, fratele mai mare Volcan a murit, iar cei rămași în viață au hotărât să numească aceste pământuri în cinstea lui. Denumirea acestei localități s-a schimbat pe parcursul anilor și a fost modificată dintr-o limbă în alta, și a ajuns până în zilele noastre – Vulcănești. Până în anul 1940 Vulcănești a fost un simplu sat, însă în acest an el a devenit centru raional. O dezvoltare deosebită marchează localitatea odată cu primirea statutului de „așezare de tip orășenesc” în anul 1965. În tânărl oraș au început să apară cartiere locative, s-au construit multe obiecte de menire socială, bibliotecă, școală, spital, școală muzicală, complexe sportive, școală de arte, cinematograful. Începând cu 23 decembrie 1993 orașul Vulcănești intră în componența U.T.A. Găgăuzia. În continuare orașul își dezvoltă legăturile economice și culturale cu alte orașe din România, Rusia, Belarus, Turcia, etc.

La periferia nordică a orașului Vulcănești, pe panta dreaptă a văii râului Cahul a fost descoperită o așezare umană datată cu mileniul al IV-lea î.Hr. care aparține culturii Gumelnița. În timpul săpăturilor arheologice au fost găsite locuințe mari de suprafață din bârne și lut, cuțite, răzuitoare, dinți de seceră din silex, unelte șlefuite (dălțițe, topoare, ciocane). Ceramica descoperită este de culoare cenușie sau brună; străchinile, cupele, oalele sînt ornamentate cu caneluri, linii incizate, pictură monocromă. Arta plastică este

prezentată prin statuete feminine cu ornament incis, uneori pictate, s-a găsit și o statueta masculină reprezentînd un bărbat șezînd pe un scăunaș - „Gînditorul”. Privind către „fratele” nostru „Gînditorul” de dincolo de Prut, o singură întrebare mai avem fără de răspuns: ce gînduri îl mai frămîntă?

Surse: wikipedia.org; noi.md; nationalmuseum.md

„Gînditorul de la Vulcănești” (Republica Moldova) - mileniul al IV-lea î.Hr.; Cultura Gumelnița. În imagine este reconstituirea statuetei realizată de M. Gherasimov.

„Fratele” Gânditor și Femeia sa – statuete descoperite la Hamangia (8000 de ani vechime)

„Gânditorul” de la Târpești